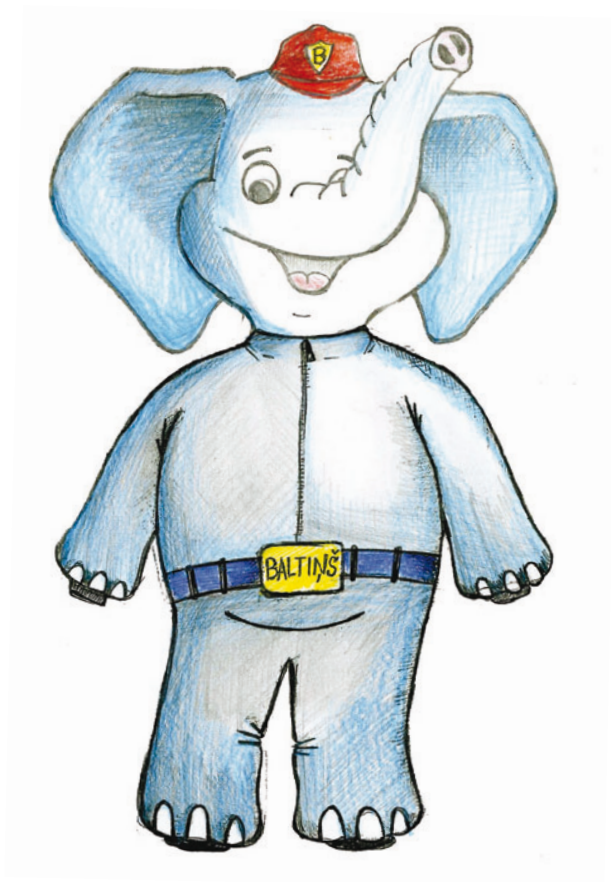

BALTIŅA SKOLA VECĀKIEM UN BĒRNIEM

Mūs atbalsta:

DOMINO
marketinga komunikāciju aģentūra

TVXNET
WWW.TVNET.LV

draugiem.lv

EZIS

CALIS.LV

/// BALTA

mierīga atbilde
nervozai pasaulei.

Tici!

Tu patiešām vari izdarīt apbrīnojami daudz, lai pasargātu sevi un savus mīļos no ugunsnelaimes. Tu nebūsi vienīgais — par savējiem rūpējas pulka ļaužu visā Eiropā. Tas nav grūti. Tas ir ļoti vienkārši.

Lūk, Drošas ģimenes tests.

Divu minūšu laikā tu vari noskaidrot, vai par visu ģimenē ir padomāts, lai jūs dzīvotu Drošības un Laimes Ligzdiņā. Atzīmē ar **X** tos Drošas ģimenes apgalvojumus, uz kuriem vari atbildēt ar „jā”.

- Es zinu, kā rīkošos, ja mājā dūmos vai degs.
- Es pavisam droši zinu, ka mani bērni zina, kā rīkoties, ja mājās dūmos vai degs.
- Kur pazudusi durvju atslēga? — šis nav manas ģimenes jautājums. Aizslēdzot durvis, mēs vienmēr atstājam atslēgu durvīs vai durvju tuvumā, lai ērti varētu doties savās gaitās.
- Nevienam manā ģimenē nemēdz ieslēgt elektroierīces (tējkannu, tosteru, datoru, televizoru) un doties uz citu istabu vai ārpus mājas.
- Es zinu, ko man un maniem bērniem nodrošina mana mājokļa dūmu detektori.
- Es domāju, ka mana mājokļa sarkanais ugunsdzēsības aparātiņš (6 kg!) ir lieta, bez kuras mēs visi justos nedroši.
- Mēs nekad neliekam vannas istabā vai kur citur aerosola baloniņus tuvu gaismas ķermeņiem.
- Mēs veicām mazu izpēti un vietās, kur grīdu (pārsegumu) šķērso apkures, gāzes vai ūdensvada caurules, spraugas noblīvējām ar silikonu vai akrilu. Tas tādēļ, ka mēs patiešām negribam, lai dūmgāzes no apakšējā stāva ieplūstu mūsu dzīvoklī.
- Mūsu lodžija nav piekrauta, nav aizstiklota un ir bez restēm. No zagļiem mēs sargājam mājokli ar labu atslēgu vai signalizāciju un aizvērtiem logiem, kad dodamies prom.
- Mēs sargājam un ļoti mīlam cits citu.

Ja uz kādu no Drošas ģimenes apgalvojumiem neatbildēji ar „jā”, padomā, ko mainīt savā ģimenē, lai pasargātu savus mīļos.

Baltiņš saviem draugiem var palīdzēt ar padomu.

Vispirms izpēti šeit redzamos priekšmetus kopā ar bērnu, un kopīgi apspriediet, kuri no tiem viegli aizdegas. Kur tos drīkst un kur nedrīkst novietot? Kas var notikt, ja tos atstāj atklātas uguns vai lampas tuvumā?

Soli pa solim pa drošības taku Vai zināji?

- Pašas svarīgākās ir ugunsgrēka pirmās **5** minūtes. Tad deg tikai atsevišķi priekšmeti un uguns izplatās divreiz lēnāk nekā vēlāk, kad liesmas ātriem soļiem pārņem telpu. Šīs minūtes ir tava drošības atslēga — rīkojies gudri, sargi sevi un savus mīļos. Ko tu vari darīt?

01 vai 112

112

Kurš gan nezina šo numuru! Negaidi! Zvani uzreiz **01** vai **112**, lai ugunsdzēsēji nezaudē laiku un ātrāk steidzas tev palīgā. Ugunsnelaimes gadījumā arī tev katra minūte ir dārga, tāpēc sāc sarunu pēc šāda principa:

Nosauc pilsētu vai ciemu, kurā deg.

Nr^o

Ielu, mājas un dzīvokļa numuru.

Pasaki, kas deg – kura telpa, stāvs.

Pavēsti, vai telpā ir cilvēki, vai ir cietušie.

Mani sauc ... Nosauc savu uzvārdu un tālruņa numuru, no kura zvani.

Atceries! Ja kaut ko no tā neminēsi, dispečeres to tik un tā pajautās, jo tas ir svarīgi ugunsdzēsēju komandai, tāpēc nepārtrauc sarunu ātrāk, lai kā to vēlētos!

- Ja ugunsgrēku ģimenē nodzēsāt pašu spēkiem, arī tad pavisam droši sauc ugunsdzēsējus apskatīt vietu. Jo uguns var palikt nepamanīta slēptās vietās (koka starpsienās, zem grīdas, aiz piekarināmiem griestiem, ventilācijas un komunikāciju šahtās). Pēc kāda laika ugunsgrēks var izcelties atkārtoti un vēl lielākā apmērā.

- Pastāsti savam bērnam par numuru **112** un izskaidro, ka uz šo numuru nedrīkst zvanīt joka pēc, jo tai laikā kādam citam, iespējams, jūsu draugam, var būt nepieciešama palīdzība.

Vai tu vari būt Sagaidītājs?

Kad laika ir maz, sadarbība ir zelta vērtē. Ja iespējams, kādam ir jāuzņemas sagaidīt ugunsdzēsības vienību. Šis cilvēks būs Sagaidītājs.

Kas tev jā dara, ja esi Sagaidītājs

- Izej uz ielas pie mājas un sagaidi ugunsdzēsējus, pasaki ugunsdzēsējiem kas deg (kādas telpas/ kurā stāvā) un kādā virzienā uguns izplatās.
- Norādi visīsāko ceļu līdz ugunsgrēka perēklim un cietušajiem.
- Pastāsti, vai degošajās telpās un to tuvumā atrodas cilvēki.
- Parādi tuvākās ūdens ņemšanas vietas.
- Ja tev ir privātmāja, norunā savā ģimenē, kurš no tuviniekiem nepieciešamības gadījumā varētu būt Sagaidītājs.
- Izrunā savā ģimenē, kurš no pieaugušajiem uzņemsies bērnu izvešanu no mājokļa un nomierināšanu, kamēr cits zvanīs ugunsdzēsējiem. Viss būs labi, ja šādās situācijās vecāki centīsies rīkoties atbilstoši tam, kā iepriekš savā starpā ir vienojušies. Ģimene ir komanda!

Ko darīt, ja deg un esi piedūmotā telpā?

Ja telpa ir pilna ar dūmiem

- Lai piedūmotā telpā varētu paelpot, muti un degunu aizsedz ar samitrinātu audumu. Izdari vispirms to sev (lai vari palīdzēt citiem) un tikai tad saviem bērniem.
- Rāpo līdz logam, pieliecot galvu pēc iespējas tuvāk grīdai, jo pie grīdas ir mazāk dūmu. Liec to darīt arī citiem ģimenes locekļiem — pie loga var vieglāk elpot.
- Pavisam, pavisam mazliet atver logu, lai ieplūst gaiss, bet lai nerodas caurvējš, kas veicina vēl lielāku dūmu pieplūdumu telpā.
- Turieties, zemu pieliekušies, pie loga. Tas ļaus ieelpot svaigu gaisu no ārpuses un izvairīties no dūmiem, kas lēnām piepildīs telpu.

- Tikai tad, kad no karstuma un dūmiem vairs nav pilnīgi nekāda glābiņa, atver logu pavisam vai izsit stiklu. Taču rēķinies, ka šādā gadījumā dūmi var iekļūt istabā arī no mājas ārpusēs. Ja logs būs izsists, tev vairs nebūs iespēju to aiztaisīt.
- Vari pārbaudīt istabas vai dzīvokļa durvis. Lai to izdarītu piedūmotā telpā, taustoties ar plaukstu virspusi gar sienu un nezaudējot orientēšanos telpā, virzies uz durvju pusi.

Atceries! Ja tavā mājā ir dūmu detektors, tas signalizēs jau tad, kad tev un taviem tuviniekiem dūmi vēl neapgrūtinās elpošanu. Jūs varēsiet laikus atstāt telpas un piezvanīt ugunsdzēsējiem.

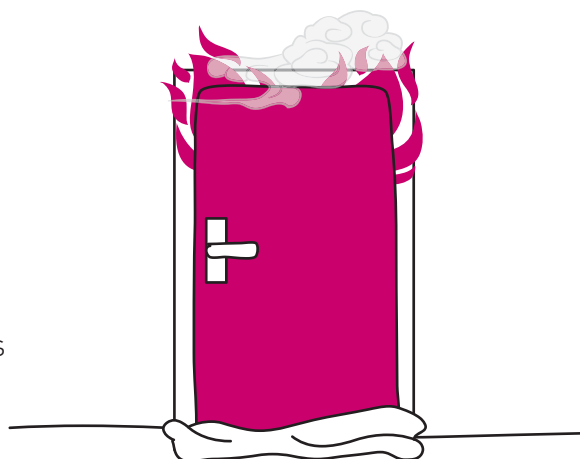
Kurš no abiem attēlā redzamajiem bērniem rīkojas pareizi?

Pastāsti savam bērnam, ka no dūmiem nedrīkst slēpties pagultē, zem galda, skapī vai citur un kas jādara, lai izkļūtu cauri sveikā.

Ja durvis ir karstas

- Ja jūti, ka durvis ir karstas (mājokļa ārdurvis vai istabas durvis), nekādā ziņā never tās vaļā. Tas nozīmē, ka uguns plosās tieši aiz durvīm. Aizvērtas durvis ir drošs aizsegs no uguns un var pasargāt tevi un tavus tuviniekus. Ja atvērsi durvis, uguns momentā iekļūs telpā.
- Mēģini aizbāzt karsto durvju spraugas ar samitrinātu audumu (dvieļiem, aizkariem, apģērbu vai jebko citu, kas ir pa rokai), lai liesmas nenāk istabā.

- Radi troksni, lai glābēji zina, kur tu atrodies. Nekliedz, bet skandini dažādus priekšmetus, jo ir svarīgi taupīt elpu. Ja telpā nav dūmu un durvju spraugas ir aizbāztas, vari vicināt pa logu dvieli vai aizkaru un pievērst uzmanību savai atrašanās vietai.

- Ja atrodies pirmajā stāvā, kāp ārā pa logu un noteikti aizver to, lai istabā neieplūst gaiss, kas veicinās degšanu. Ja atrodies augstāk, pēc iespējas ilgāk atturies no lēmuma izlēkt, lai negūtu traumas, lecot no bīstama augstuma.

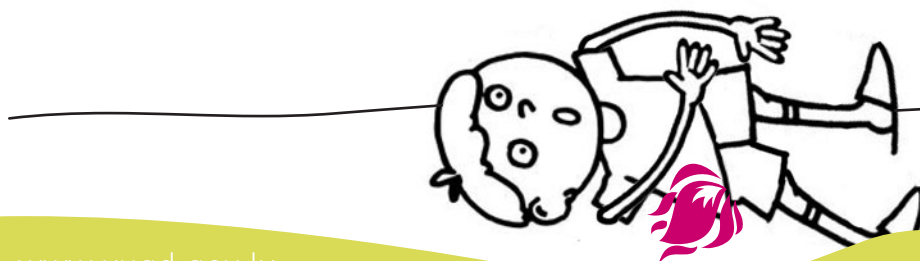
Ja durvis nav karstas

- Ja durvis nav karstas, mazliet paver tās un palūkojies, vai ārpusē nav necaurredzamu dūmu un lielas uguns.
- Ja nav, vari atstāt telpu, taču noteikti aizver aiz sevis durvis, lai uguns netiek tavā mājoklī.
- Dodoties ārā, noteikti aizsedz ciet degunu un muti ar mitru materiālu, lai ar karsto gāzu maisījumu neapdedzinātu elpošanas ceļus. Pārliecinies, ka to ir izdarījuši pilnīgi visi tavi tuvinieki.
- Nekavējies kāpņu telpā un gaitenēs, domājot, ko darīt. Palīdzī blakus dzīvokļu iemītniekiem, ja tie cīnās ar uguni. Ja palīdzība nav vajadzīga, dodies uz mājas izeju.

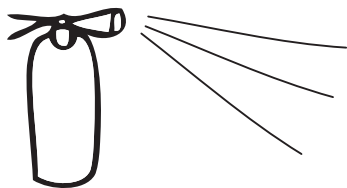
Ja aizdegušās drēbes

- Ja aizdegušās drēbes, izturies pēc iespējas mierīgāk un nevicini rokas, jo tas veicina vēl lielākas liesmas.
- Uzreiz apstājies un nogulies zemē, sāc vārtīties uz priekšu un atpakaļ. Ja pie rokas ir sega vai biezs mētelis, aptin to sev apkārt, tas palīdzēs noslāpēt liesmas.
- Ja ieraugi, ka kādam tuviniekam ir aizdegušās drēbes, neuzskati par pašsaprotamu, ka viņš zina, kā rīkoties. Vispirms pasaki, ka viņa drēbes deg. Rīkojieties ātri — nogrūd viņu uz zemes un palīdzī ripināties uz priekšu un atpakaļ, kamēr liesmas apdziest. Liesmu slāpēšanai var noderēt sega vai kāds tavs apģērba gabals.

Vai vari dzēst pirms ugunsdzēsēju ierašanās?

- Ja ugunsgrēka dzēšana nerada draudus tavai dzīvībai, vari dzēst liesmas ar ugunsdzēsamo aparātu.

Atceries! Elektroiekārtas aizliegts dzēst ar ūdens putu un gaisa putu ugunsdzēsības aparātiem.

- Neļauj nevienam virināt durvis un logus bez apdomas, jo tā var radīt caurvēju un spēcīgu gaisa pieplūdi telpā, kas pastiprinās degšanu.

Kopā ar bērnu apskati šeit redzamos priekšmetus, kas var noderēt ugunsnelaimē. Izrunājiet, kāpēc tie noder un kā tos izmanto.

Padomi tapuši ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta atbalstu